

Verksamhetsberättelse 2017, nämndversion

Teknisk nämnd

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	3
1.1 Periodens resultat.....	3
1.2 Investeringsredovisning.....	4
1.3 Övergripande målbedömning (Helår).....	5
2 Nämnd och administrativa avdelningen.....	6
2.1 Inledning.....	6
2.2 Periodens resultat.....	6
2.3 Viktiga händelser i verksamheten.....	6
2.4 Utmaningar inför framtiden.....	6
3 Gata och trafik.....	8
3.1 Inledning.....	8
3.2 Periodens resultat.....	8
3.3 Viktiga händelser i verksamheten.....	8
3.4 Redovisning av mål (helår).....	10
3.5 Utmaningar inför framtiden.....	12
4 Park och natur.....	13
4.1 Inledning.....	13
4.2 Periodens resultat.....	13
4.3 Viktiga händelser i verksamheten.....	13
4.4 Redovisning av mål (helår).....	15
4.5 Utmaningar inför framtiden.....	16
5 Hamn.....	17
5.1 Inledning.....	17
5.2 Periodens resultat.....	17
5.3 Viktiga händelser i verksamheten.....	17
5.4 Redovisning av mål (helår).....	18
5.5 Utmaningar inför framtiden.....	18
6 Energi och klimat.....	19
6.1 Inledning.....	19
6.2 Periodens resultat.....	19
6.3 Viktiga händelser i verksamheten.....	19
6.4 Redovisning av mål (helår).....	20
6.5 Utmaningar inför framtiden.....	21

1 Inledning

Teknisk nämnd

Tekniska direktören har ordet.

Tekniska nämndens uppdrag är att långsiktigt förvalta, vårda och utveckla kommunens tillgångar i form av mark och infrastruktur. Det ställer krav på att det dagliga arbetet präglas av ständiga förbättringar. Medborgarperspektivet behöver alltid stå i fokus för att åstadkomma det bästa för kommuninvånarna och arbetet ska präglas av hög kvalitet.

Tekniska kontoret kommer fortsätta utvecklingen av både kompetens och struktur för en förbättrad kommunikation och återkoppling till våra kommuninvånare. I och med samarbetet med nya kontaktcentret skapas snabbare återkoppling i enklare ärenden och kontoret kommer få mer tid att utreda och återkoppla mer komplexa ärenden.

Rekryteringsläget är fortsatt svårt inom tekniska yrken. Särskilt svårt är det i Stockholmsområdet, där kommunen konkurrerar med aktörer som konsultföretag, andra kommuner och entreprenadsidan. För att klara av kontorets uppdrag krävs en kontinuerlig och stabil personalstyrka som på ett bra sätt vårdar och tar hand om kommunens tillgångar. Under året har det förekommit en personalomsättning som till viss del påverkat kontorets förmåga till leverans. Samtidigt har kontoret fått många nya kompetenta medarbetare som kommer bidra till den fortsatta utvecklingen. Inom några specifika funktioner är rekryteringssituationen extra svår att lösa. En fortsatt utveckling behöver ske av arbetsgivarvarumärket och attraktionskraft där lönestrukturer och andra förmåner är en viktig del för att både underlätta i rekrytering men framförallt för att behålla nuvarande kompetens.

Förbättrad arbetsmiljö är ett ständigt pågående arbete och tekniska kontoret har under året fortsatt sitt arbete med förhållningssätt och ökad trivsel. Under hösten hölls en kontorskongress med fokus på frågor rörande stress, svåra samtal och effektiva möten. Resultatet av senaste medarbetarundersökning visar en tydlig positiv utveckling.

Medarbetarskapet är viktigt och fokus ställs på att varje medarbetare ska få en tydlig utvecklingsplan med fokus på måluppföljning och utveckling av kontorets verksamhet. Under året har tekniska direktören träffat alla medarbetare enskilt för att lära känna medarbetarna och verksamheten och fånga upp tankar om utveckling.

På tekniska kontoret finns många goda kompetenser inom flera områden vars insatser är nödvändiga i samhällsbyggnadsprocessen. Kontoret lägger stor vikt vid att fortsätta utveckla samarbetet med andra aktörer både strukturellt och i enskilda projekt.

Flera stora investeringsprojekt pågår vilket medför ökade kapitalkostnader. En utmaning är att säkerställa fortsatta ekonomiska resurser för drift- och underhållsarbetet.

Måluppfyllelsen är generellt god och kontoret ser fram emot att utveckla målarbetet och måluppfyllelsen ytterligare kommande år.

1.1 Periodens resultat

1.1.1 Driftredovisning

(mnkr)	Budget	Bokslut	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	20,9	23,2	2,2
Verksamhetens kostnader	112,7	112,8	0,1
Nettokostnader	-91,8	-89,5	2,3

Se tabell nedan för detaljerad driftredovisning.

1.1.2 Avvikelse mot budget

(tkr)	Budget			Bokslut			Avvikelse		
	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto
Nämnd /Admin	13 550	14 250	-700	14 163	14 651	-488	613	-401	212
Gata / Trafik	5 300	74 010	-68 710	6 456	72 628	-66 172	1 156	1 382	2 538
Park / Natur		18 515	-18 515		19 437	-19 437		-922	-922
Hamnar	1 800	4 727	-2 927	2 244	4 412	-2 168	444	315	759
Energi / Klimat	0,3	1 315	-1 314	0,3	1 606	-1 605	0,0	-291	-291,0
Totalt	20 650,3	112 817	-92 166	22 863	112 734	-89 870	2 213,0	83	2 296,0

Avvikelsen från nettokostnaderna på 2,3 mnkr beror på till stor del på lägre lönekostnader till följd av vakanser på tjänster samt sjukskrivning under 2017. Även el-förbrukningskostnader var lägre än budgeterat till följd av LED-upprustningen. Verksamhetsområdet medförde även ökade intäkter från bl. a schakttillstånd, TA-planer och felparkeringsavgifter.

Avvikelsen med ett negativt resultat 0,9 mnkr består stor del av ett nytt driftavtal för parkskötsel.

Detaljerad analys finns under respektive verksamhet.

1.2 Investeringsredovisning

(mnkr)	Budget	Bokslut	Avvikelse
	111	84	27
Nettokostnader	111	84	27

Den sammanlagda avvikelsen på 27 mnkr beror främst på:

Gata och trafik

Den positiva avvikelsen på 7 mnkr för perioden beror främst på att budget för konstbyggnader ej kunnat nyttjats, 5,5 mnkr av dessa flyttas till 2018.

Park och natur

Resursbortfall har gjort att samtliga medel ej hunnit upparbetas 2017 och ett plusresultat på 1 mnkr lämnas för helåret. 0,5 mnkr av dessa flyttas till 2018.

Hamn

Avvikelsen på 21 mnkr var enligt prognos och 20 mnkr flyttades till 2018 för att följa projekt Samsövikens betalplan som sträcker sig till hösten 2018.

Detaljerad analys finns under respektive verksamhet.

1.3 Övergripande målbedömning (Helår)

Inriktningsmål	Budget	Utfall helår
Danderyds kommun har väl framkomliga och trafiksäkra gång- och cykelvägar, gator och vägar.		
Danderyds kommun har allmänna platser och kommunal mark som är trygga, välstädade och värdade.		
I Danderyd bedriver alla nämnder kostnadseffektiv verksamhet inom sina programområden. Varje nämnd kan redovisa sambandet mellan mål, uppnådda resultat, prestationer och resurser		
Danderyds kommun förvaltar och utvecklar anläggningar och byggnader så att önskad funktion vidmakthålls över tiden. *		
Frisk luft*		
Friskt vatten*		
Biologisk mångfald		
God bebyggd miljö*		
Giffri miljö*		

*Se även verksamhetsberättelse Vatten och avlopp samt Avfall.

Av nämndens nio inriktningsmål har sex uppfyllts, tre delvis uppfyllts. När det gäller inriktningsmålet ”I Danderyd bedriver alla nämnder kostnadseffektiv verksamhet inom sina programområden. Varje nämnd kan redovisa sambandet mellan mål, uppnådda resultat, prestationer och resurser” beskriver verksamhetsberättelsen i sin helhet samband mellan mål, resultat, prestationer och resurser.

Ett ständigt utvecklande av det strategiska arbetet leder till bättre kostnadseffektivitet. Inom bl. a beläggningsarbetet, gatudriften och projekten har god planering, kontroll och uppföljning gett goda resultat. Det fortsatta arbetet med övergång till LED-ljuskällor i belysningsanläggningen är en kostnadseffektiv åtgärd då de har längre hållbarhetstid och förbrukar mindre elenergi. Skötselprogram och driftskartor finns framtaget. De utvecklas och uppdateras kontinuerligt. Kommunens lekplatser besiktigas årligen och ett långsiktigt program för lekplatserna finns. För detaljerad information om resultatmålen se under respektive verksamhet.

2 Nämnd och administrativa avdelningen

2.1 Inledning

Inom tekniska kontoret finns det fyra avdelningar: fastighet, anläggning, VA- och avfall samt administrativa. Administrativa avdelningen är den avdelning som servar övriga operativa verksamheter samt ansvarar för nämndadministration. Den administrativa avdelningen bemannas av ett tiotal medarbetare med olika kompetenser inom ekonomi, redovisning, upphandling, registratur, nämndsekretariat, verksamhetsutveckling samt vaktmästeri.

Kontoret har även löpande följt utveckling av personalsituationen och personalens arbete med samverkan och utveckling av förhållningssätt.

2.2 Periodens resultat

2.2.1 Driftredovisning

(mnkr)	Budget	Bokslut	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	13,6	14	0,4
Verksamhetens kostnader	14,3	14,5	-0,2
Nettokostnader	-0,7	-0,5	0,2

Lägre personalkostnader bland annat pga. framskjuten rekrytering av upphandlare, controller, avdelningschef och föräldraledighet. Utfallet för perioden är därför ca 0,2 mnkr bättre än budget.

2.3 Viktiga händelser i verksamheten

Under 2017 har administrativa avdelningen arbetat med att få till en tydlig struktur och förbättrat nämndprocessen. Avdelningen har initierat en halvdags utbildning i offentlighet och sekretess. Kontoret har använt och förbättrat internkontrollplanen som togs fram 2016. Under hösten 2016 togs det fram nya riktlinjer för hantering av komponentavskrivning och kontoret har under året fortsatt arbeta och redovisa enligt dessa riktlinjer.

Kontorets registrator har under året strukturerat samt organiserat handlingar både i ärendehanteringssystemet och i fysisk form. En controller har under hösten anställts. Ekonomienheten arbetar kontinuerligt med att öka samarbetet med de olika verksamheterna. I arbetet har ingått att aktivt samverka mellan olika verksamheter och övriga enheter inom kommunen. Detta arbete kommer även att fortgå under 2018.

Inom upphandlingsområdet har ett antal stora upphandlingar genomförts varav de största är driftupphandling inom fastighet och park. Antal upphandlingar under året beräknades till drygt 31 stycken. Varje upphandling i sig kräver rätt kompetens som säkerställer att leverantörerna kan ge bra anbud och att risken för överprövningar minimeras. Det har även under året införts ett system för avtalsuppföljning samt påbörjat fyra pilotprojekt. En beställarutbildning är genomförd och arbetet med att följa upp avtalen i strukturerade avtalsuppföljningar har inletts.

2.4 Utmaningar inför framtiden

En stor utmaning är att kunna erbjuda en arbetsplats där utveckling av såväl den enskilde medarbetaren samt verksamheten står i centrum; att bibehålla och öka avdelningens kompetens, att engagera och stimulera befintlig personal, att vara en attraktiv arbetsgivare. Detta är något som kontoret arbetat med under andra delen av 2017 och arbetet kommer att fortgå under kommande år. För att nå kontorets mål som attraktiv arbetsgivare har kontoret under året bland annat fortsatt det arbete som kontoret arbetade med under hösten 2016. Detta innebar att avdelningarna jobbade i grupper med olika samarbetsövningar. Detta har lett till ökat samarbete inom hela tekniska kontoret och även en ökad medvetenhet om olika förhållningssätt.

Under 2018 fortsätter arbetet med att implementera de nya rutinerna och att förvalta och upprätthålla det goda arbete som gjorts för både den enskilda medarbetaren och för den administrativa avdelningen i stort.

3 Gata och trafik

3.1 Inledning

Verksamheten ansvarar för att kommunens gaturum med dess tillhörande anläggningar håller en god standard och är säkra. Det är av stor vikt att det strategiska arbetet genomförs för att skapa underlag och god framförhållning inför beslut för underhållsplanering. En god kontroll och uppföljning av kontorets entreprenörer för att säkerställa en god kvalitet är ett prioriterat område. Verksamheten ska ha en god kommunikation med medborgarna. Arbetet med att underlätta för medborgarna att göra felanmälningar och få svar på synpunkter är ett prioriterat område.

Gata och trafik är en del av tekniska kontorets anläggningsavdelning. På anläggningsavdelningen arbetar tolv personer varav sex personer arbetar inom gata och trafik. En medarbetare arbetar med strategisk trafikplanering, en arbetar trafiksäkerhetsprojekt, två arbetar med gatudrift och en medarbetare ansvarar för myndighetsfrågor så som parkeringsbevakning, tillstånd, markupplåtelse med mera. Till verksamheten är även en projektledare knuten som arbetar med olika verksamheters stora projekt, till exempel kajuprustningar och Mörby centrum.

Trafiksäkerhet är en grundsten i arbetet och verksamheten bedriver olika projekt för en ökad trafiksäkerhet. Det handlar både om viss ombyggnation, driftsfrågor och inte minst arbetet med säkra skolvägar. Andra prioriterade aktiviteter är fortsatt upprustning av belysningsanläggningen, underhåll enligt beläggningsplanen och utbyggnad av cykelvägnätet.

3.2 Periodens resultat

3.2.1 Driftredovisning

<i>(mnkr)</i>	Budget	Bokslut	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	5,3	6,4	1,1
Verksamhetens kostnader	74	72,6	1,4
Nettokostnader	-68,7	-66,2	2,5

Avvikelsen från nettokostnaderna på 2,5 mnkr beror på till stor del på lägre lönekostnader till följd av vakanser på tjänster samt sjukskrivning under 2017. Även el-förbrukningskostnader var lägre än budgeterat till följd av LED-upprustningen. Verksamhetsområdet medförde även ökade intäkter från bl. a. schakttillstånd, TA-planer och felparkeringsavgifter.

Vinterkostnaderna för 2017 uppgick till ca 14 mnkr och översteg budget med ca 2,3 mnkr trots relativt sett normala vintermånader. Anledningarna till detta är flera, bl.a. var driftbudget för

vinterkostnader 0,7 mnkr lägre 2017 än 2016. Den stora satsningen på sopsaltning av de större cykelstråken har inneburit en gradvis ökad driftkostnad i takt med utökade driftområden till ca 3 mnkr för 2017. Därtill har en förändrad betalplansmodell som infördes 2016 gjort att vissa kostnader som annars hade belastat 2016 istället belastat 2017. Utfallen har varierat mycket kraftigt över åren beroende på väder, som jämförelse blev utfallet 2010 nästan 25 mnkr att jämföra med ca 4,5 mnkr för år 2014.

3.2.2 Investeringsredovisning

(mnkr)	Budget	Bokslut	Avvikelse
Intäkter		-2	2
Kostnader	57,3	52,4	4,9
Nettokostnader	57,3	50,4	6,9

Den positiva avvikelsen på 6,9 mnkr för perioden beror främst på att budget för konstbyggnader (broar) inte kunnat nyttjats, 5,5 mnkr av dessa flyttas till 2018.

3.3 Viktiga händelser i verksamheten

Verksamhetsår 2017 innebar stora förändringar för gata och trafik. Förutom omsättning på avdelningens chefstjänst slutade även projektledaren under sommaren vilken ersattes i början av 2018. Även trafikplanerartjänsten fick en ny resurs i januari 2018. Båda dessa tjänster stöttades upp med konsult under interimperioden.

Trafik verksamhetsår 2017

Projektledaren för genomförandet av utbyggnad av Mörby centrum arbetar på anläggningsavdelningen, men arbetar i projekt Mörby centrum för kommunledningskontorets plan- och exploateringsavdelning. I projektet är busstorget färdigt och i drift. Det slutliga färdigställandet av torget kommer i ett senare skede när Skandiafastigheters arbete med paviljong genomförs.

Verksamhetens enskilt största investeringsprojekt 2017 var byggandet av etapp 5 av projekt Enebybergsvägen. Entreprenaden färdigställdes i december och enda kvarvarande del av projektet är etapp 2 som inväntar beslut om en detaljplan för Östra Eneby torg.

Trafikinvesteringsprogrammets projekt för 2017 genomfördes som beslutat (undantaget Bråvallavägen som genomförs 2018 för att samordna med EON:s kabelgrävning). Utöver dessa kunde ytterligare åtgärder genomföras tack vare samordningsvinster och/eller lägre kostnader för befintliga projekt. Upprustningen av Burevägen och Norevägen samt de trafiksäkerhetshöjande åtgärderna vid Ekebyskolan och längs Fafnervägen var samtliga sådana åtgärder. Även upprustningen av gång- och cykelvägen mellan Fafnervägen/Bråvallavägen blev möjlig att genomföra i samband med flytt av en busshållplats på sträckan.

En cykeldag för årskurs 5 i Säkraskolvägsprojektet med Stocksundsskolan genomfördes under våren vilket uppskattades av lärare och skolbarn.

Arbetet med aktualisering av trafikstrategin påbörjades under 2016 i samarbete med kommunledningskontoret och är nu inne i sin slutfas och planeras att antas under 2018.

En cykelvägvisningsplan togs fram under 2016. Uppsättning av vägvisningsskyltarna pågår och förväntas vara genomförd till våren 2018.

Vid trafikljusen har nedräkningslyktor för gående monterats vid nästan alla trafikljus. Det ger en ökad tydlighet och trafiksäkerhet.

Gatuförvaltning verksamhetsår 2017

Underhållsarbete av vägar och gator har gått enligt plan 2017. Vanliga åtgärder på beläggning har skett pga. ytskador, gamla övergrävningar av betäckningar, kantsprickor och snabellagning som krävt tätning av sprickor i beläggningsen för att förhindra frostsprängning.

Andra vanligt förekommande underhållsåtgärder för gatumiljö under 2017 har varit t ex justeringar av kantstenar, dikesbottenrensning, kantskärningar, byten av trasiga eller utslitna rännstensbrunnsgaller samt spolning av våra dagvattenledningar.

Ett stort antal potthål har även lagts igen. Antalet uppkomna potthål påverkas till stor del av väder, växlande temperaturer i kombination med regn.

Nybeläggning på vägar har lagts i enlighet med beläggningsplan under året vilket givit många vägar på såväl huvud- som lokalgator ny beläggning. I samband med beläggning ingår kantskärning, dikesbottenrensning, framtagning av trummögon samt kontroll av funktionen av vägtrummorna och byte av samtliga betäckningar till nya justerbara, totalt 404 st.

Under 2017 lades drygt 65 000 m² ny asfalt på kommunens vägar, och knappt 17 000 m² på gång- och cykelvägar. Som jämförelse kan nämnas att Hortusparkeringen vid Danderyds sjukhus är ca 9000 m² stor, m.a.o har motsvarande nästan 10 st Hortusparkeringar fått ny beläggning på kommunens gator samt gång- och cykelvägar 2017.

Vid pumpstationen Klingsta park har två pumpar bytts ut samt en backventil. Dessa hjälper till att reglera nivån i dagvattendammen vid förändring av vattennivån i Edsviken.

2017 års armaturbyten till LED fokuserades på kommundelen Enebyberg som nu i princip är helt utbytt. Det finns ca 8 000 belysningspunkter i kommunen, efter 2017 är över 50 procent LED. Totalt 4 500 LED där 1 800 byttes 2017. Uppskattningsvis innebär detta på belysningsområdet en minskad elförbrukning på ca 23 procent.

Alla trästolpar för belysning längs med Näsbyvägen var kraftigt sönderruttnade och är nu nedtagna. Förstärkt belysning kommer att sättas upp vid övergångsstället, i övrigt kommer sidomarkeringsstolpar för vägen att sättas upp istället för ny belysning. Vid en eventuell framtida kommande gång- och cykelväg kommer ny belysning att uppföras.

Under 2017 byttes ca 4 kilometer kabel ut. Bytet är en långsam process, totalt finns ca 30 mil kabel utmed våra gator och gång- och cykelvägar och exakt hur mycket av den kabeln som är av acceptabel kvalitet är svårt att veta på förhand.

Avdelningen har deltagit i en gemensam upphandling för klottersanering via SKL Kommentus Inköpscentral. Nummer ett i avropsordning blev ColorOff AB. Avtalet träder ikraft i september 2018 då nuvarande avtal går ut.

En upphandling av konsultstöd för planering och framtagande av handlingar för kommande åtgärder av kommunens konstbyggnader, tex broarna är genomförd. Anbudsvinnare blev ÅF Infrastructure AB.

3.4 Redovisning av mål (helår)

3.4.1 Inriktningsmål: Danderyds kommun har väl framkomliga och trafiksäkra gång- och cykelvägar, gator och vägar.

3.4.1.1 Resultatmål: Nöjda medborgare gällande gator, gång- och cykelvägar

Bedömning utfall

 Målet är delvis uppfyllt

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
NMI Gång- och cykelvägar	66	66	64	65	66
NMI Gator och vägar	66	64	65	66	66

Resultat från SCB's Nöjd medborgare index hösten 2017.

Ur ett nationellt perspektiv så ges Danderyds gator och gång- och cykelvägar mycket goda poäng. Som jämförelse hade var båda poängen 62 år 2015 så en generell förbättring kan utläsas de senaste två åren.

3.4.1.2 Resultatmål: Danderyds kommun eftersträvar att uppnå nollvision, vilket innebär att noll personer omkommer eller blir allvarligt skadade i trafikolyckor

Bedömning utfall

 Målet är ej uppfyllt

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Olyckor med dödlig utgång	0	1	0	0	0
Olyckor med allvarligt skadade	2	1	0	0	0

Enligt utdrag ur nationell olycksdatabas STRADA.

En dödsolycka skedde under senare delen av 2017 på ett övergångsställe vid Vendevägen/Sveavägen. En allvarlig olycka med MC på Enebybergsvägen finns också registrerad i STRADA. Bägge olyckorna är analyserade, kontoret har inte kunnat finna att ytterligare åtgärder kunnat förhindra eller mildra olyckorna.

3.4.2 Inriktningsmål: Frisk luft

3.4.2.1 (1.1.1 Mprg) Resultatmål: Kommunens utsläpp av växthusgaser minskar med 20 procent till år 2020 per invånare med 2009 som basår

Bedömning utfall

 Målet är uppfyllt

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Minskad genomsnittlig energianvändning per belysningspunkt	8%	8%	8%	9%	10%

Ca 1800 nya armaturer 2017 innebär en energiminskning med ca 8 procent.

3.4.3 Inriktningsmål: Friskt vatten

3.4.3.1 (2.3.2 Mprg) Resultatmål: Dagvattenhantering i form av uppströmsåtgärder ska genomföras

Bedömning utfall

 Målet är uppfyllt

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Utförd dagvattenrening vid trafikintensiva vägar i projekt	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja

Lokalt omhändertagande av dagvatten i projekt på trafikintensiva vägar. Ska alltid övervägas och där det ej kan genomföras ska det finnas godtagbar motivering.

3.4.4 Inriktningsmål: God bebyggd miljö

3.4.4.1 Resultatmål: Åtgärda otrygga platser i samarbete med Trygg i Danderyd

Bedömning utfall

 Målet är uppfyllt

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Utförd åtgärd	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja

Samarbete i workshopformat med trygg i Danderyd i framtagandet av Masterplan för belysning. Även trygghetshöjande åtgärder på Handelsvägen som varit inbrotts drabbat.

3.4.4.2 (4.2.1 Mprg) Resultatmål: Cykeltrafiken ska år 2020 utgöra 13 procent av Danderydsbornas huvudresor

Bedömning utfall

 Målet är uppfyllt

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Cykeltrafikens andel av huvudresor	11%	11%	10%	11%	12%

Enligt RVU för Danderyd 2015. (Ny RVU genomförs 2018)

3.4.4.3 (4.2.2 Mprg) Resultatmål: Planera och genomföra säkra och miljöanpassade trafikmiljöer vid skolorna

Bedömning utfall

 Målet är uppfyllt

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Antal projekt för ökad trafiksäkerhet vid skolor	2	2	2	2	2

I enlighet med trafikinvesteringsprogrammet.

Enebyskolan och Brageskolan.

3.5 Utmaningar inför framtiden

Beroende på vilken exploateringstakt kommunen väljer de kommande åren så kan stort behov av verksamhetsområdets resurser behövas, främst projektledare och trafikstrateg. Utvecklingen behöver bevakas tillsammans med plan-och exploateringsavdelningen för att säkerställa att kompetens och resurser finns på avdelningen och att behov av nyrekrytering identifieras i tidigt skede för att kunna synkroniseras med budgetplanering.

Det är viktigt att kontakten med invånarna upplevs som god vare sig det sker genom felanmälsystemet, mail eller personlig kontakt. Fokus kommer att läggas på utveckling av kommunikation. Ett gott fortsatt samarbete krävs med det nyinrättade kontaktcentrat som kommer att vara en viktig part för avdelningen för att hålla en hög servicenivå gentemot invånarna. Övergången från felanmälsystemet Infracontrol till Artvise har inte varit smärtfri. Artvise är från början inte optimerat för avdelningens verksamheter vilket gör att det krävs visst engagemang och arbete av verksamheterna i samarbete med kontaktcenter för att kunna bli riktigt bra så att kontoret fortsatt kan erbjuda god service till allmänheten.

Belysningsanläggningen är gammal och är i behov av åtgärd. Flera stolpar och armaturer är gamla och behöver bytas. Ungefär tre och en halv kilometer kabel behöver årligen bytas.

Underhållsplanen för broar följs upp kontinuerligt och en större investering på Vendevägsbron och Ösbyvägens bro ligger i nära framtid.

Gatunätet i kommunen är eftersatt på ett antal sträckor och mindre vägar. För år 2018 har en ökad budget för investering enligt beläggningsplanen lagts in med 3 miljoner jämfört med år 2017, detta för att bibehålla vägnätets kapitalvärde och därmed minska de långsiktiga driftkostnaderna.

Ny upphandling avseende gatudrift och snöröjning ska genomföras vilket kan komma att påverka driftbudgeten framöver.

4 Park och natur

4.1 Inledning

Park och natur är en del av tekniska kontorets Anläggningsavdelning. På anläggningsavdelningen arbetar tolv personer varav fem personer ligger under park och natur. På park och natur arbetar en stadsträdgårdsmästare med ansvar för kommunens parker, en landskapsarkitekt som bland annat representerar förvaltningen i detaljplanearbeten ledda av plan-och exploateringsavdelningen, en ekolog som ansvarar för kommunens naturområden, en parkingenjör som har ansvar för lekplatser, det gröna i gaturummet och även ansvarar för drift och underhåll inom hamnverksamheten samt samarbetet med kommunens båtklubbar. Miljö- och samhällsplaneraren ansvarar för buller,

partiklar och vattenfrågor. Det prioriterade arbetet med uppföljning och kontroll av parkdriften kommer fortsätta så att planerade insatser uppnås med en god kvalitet. Under hösten har ett nytt parkdriftsavtal trätt i kraft efter genomförd upphandling. Utveckling och förfining av skötselplaner för kommunens naturområden, sjöar och vattendrag bidrar till biologisk mångfald som är ett prioriterat område inom verksamheten. Miljövänlig skötsel av offentliga park- och naturmarker genom t ex användande av häst, lokala deponier, återanvändning av material vid projekt och en estetisk kvalitet i utförandet fortsätter. Flera offentliga platser som parker, lekplatser, torg, strandpromenader och övriga naturområden utvecklas varsamt för att invånarna ska ha naturliga platser för möte och rekreation i närområdet.

4.2 Periodens resultat

4.2.1 Driftredovisning

(mnr)	Budget	Bokslut	Avvikelse
Verksamhetens intäkter			
Verksamhetens kostnader	18,5	19,4	-0,9
Nettokostnader	-18,5	-19,4	-0,9

Avvikelsen med ett negativt resultat 0,9 mnr består stor del av ett nytt driftavtal för parkskötsel.

4.2.2 Investeringsredovisning

(mnr)	Budget	Bokslut	Avvikelse
Kostnader	3,9	3	0,9
Nettokostnader	3,9	3	0,9

Resursbortfall pga. sjukdom har gjort att samtliga medel ej hunnit upparbetas 2017 och ett plusresultat på 0,9 mnr lämnas för året. 0,5 mnr av dessa flyttas till 2018.

4.3 Viktiga händelser i verksamheten

Parkverksamheten 2017

Programarbete fortskrider för Sättra Ängar, medborgardialog genomfördes under 2016–2017 och förslag har nu tagits fram med hjälp av konsulter som kommer att förankras hos närboende innan beslut.

En upphandling har gjorts av ny parkdriftsentreprenör som började i oktober. Entreprenören sköter även kommunens fastighetsmark på fastighetsavdelningens uppdrag.

Slyröjning i gaturummet pågår ständigt. Verksamheten uppmanar fastighetsägare att sköta sin växtlighet i anslutning till gatumiljön för att upprätthålla en god trafiksäkerhet med bra sikt och framkomlighet.

Vårblommor och sommarblommor har placerats ut runtom i kommunen. Flera medborgare hör av sig med uppskattning kring detta.

Koloniparken i Stocksund är rustad och har fått nya lekredskap, renoverad boulebana och Kalmarurnor samt amplar med sommarblommor och lök. Scoutparken har fått en upprustad lekplats med ny belysning för ökad trygghet och möjlighet att leka på kvällar och under den mörka delen av året.

Under 2017 har upprustningsarbeten längs banvallen till gamla Djursholmsbanan genomförts.

Belysningsprojektet för Djursholms slott med vattentorn är genomförd. Kommunen söker stora belysningspriset för installationen som blev ett gott exempel på bra samarbete mellan beställare, belysningsdesigner och entreprenör.

Den årliga lekplatsbesiktningen genomfördes på kommunens 37 lekplatser. Endast ett större fel identifierades, detta åtgärdades i samband med besiktningen.

Naturverksamheten 2017

Naturdagen genomfördes den 8 april vid Nora å med inventering av fisk och information om kommunens naturvårdsarbete kring bland annat bäver och hästslätter. Stor uppslutning av kommuninnevånare i alla åldrar som gavs möjlighet att klappa gädda och de nordsvenska hästarna som sköter slätter.

Under året har arbetet med ett lokalt åtgärdsprogram för Edsviken påbörjats. Arbetet sker genom Edsvikens Vattensamverkan, i ett samarbete mellan kommunerna¹ i Edsvikens avrinningsområde. Målet är att Edsviken ska uppnå god ekologisk och kemisk status.

Danderyds kommun var värdkommun för Samverkan Gröna Kilarna, ett kommunövergripande samarbetsprojekt för bevarande av grön infrastruktur mellan Danderyd, Sollentuna, Täby, Upplands Väsby, Vallentuna och Sigtuna i nära samarbete med ett antal ideella organisationer. De gröna kilar som ingår är Rösjökilan², Angarnkilan³ och Bogesundskilen⁴. Årets tema och ämnet för studieresan var folkhälsa och tillgänglighet.

Den 16 september arrangerade verksamheten tillsammans med Lärkängens Fritidsträdgård evenemanget Skördefest Danderyd. Det var ungefär 300 besökare på evenemanget.

Under 2017 har även följande åtgärder genomförts: mätning av Biologisk mångfald i Danderyd, den kommer att redovisas i tekniska nämnden år 2018.

Arbetet med renoveringen av Ösbysjöns fördröjningsdamm har inletts.

Större delen av kommunens träkonstruktioner runt strandpromenaderna har setts över och renoverats.

En större naturvårdsgallring är utförd i Rinkebyskogen vilken gjordes med häst för att skona marken.

Trädbeskrningar är utförda på alléträd samt olika platser i kommundelarna bl.a. Germaniaparken, Skuggboparken, Kvarnparken, Sätträngsvägen, Svalnäs allé, Enebybergs allé, Banvallen, Svanholmsparken och Cedergrenska parken.

---

¹ Sollentuna, Danderyd, Solna, Järfälla, Sundbyberg och Stockholm

² Sigtuna, Vallentuna, Upplands Väsby, Täby, Sollentuna och Danderyd

³ Vallentuna, Täby och Österåker

⁴ Vaxholm, Österåker och Täby

4.4 Redovisning av mål (helår)

4.4.1 Inriktningsmål: Danderyds kommun har allmänna platser och kommunal mark som är trygga, välstädade och vårdade.

4.4.1.1 Resultatmål: De sjönära gångvägarna skall vara upprustade till år 2020

Bedömning utfall

 Målet är delvis uppfyllt

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Antal upprustade meter	450	450	500	500	500

Ej fullt uppnått mål pga resursbrist

4.4.1.2 Resultatmål: Förändra och upprusta lekplatser efter reviderat lekplatsprogram 2016

Bedömning utfall

 Målet är uppfyllt

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Antal upprustade lekplatser	2	2	2	2	2
Antal akuta åtgärder	2	1	2	0	0

Scotparken och Kungsvägens lekplatser upprustades 2017.

4.4.1.3 Resultatmål: Minska antalet klagomål rörande nedskräpning/papperskorgar

Bedömning utfall

 Målet är ej uppfyllt

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Antal klagomål	150	190	115	115	110

I takt med att fler invånare upptäckt kommunens felanmälan har även fler anmälningar inkommit till kommunen. Införandet av Kontaktcenter har starkt bidragit till detta. Således behöver nödvändigtvis inte fler anmälda klagomål betyda att mer nedskräpning sker i kommunen.

4.4.2 Inriktningsmål: Biologisk mångfald

4.4.2.1 (3.1.1 Mprg) Resultatmål: Drift av grönstruktur och vattenområden ska stärka biologisk mångfald

Bedömning utfall

 Målet är uppfyllt

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Antal olika arter vid statistisk uppmätning	27	196	210	80	30
Procent lokal deponi vid trädvård i förhållande till antal beställningar	59%	60%	60%	60%	61%

Artinventeringen 2017 visade att antal arter för 2017 var tillräckligt nära målsättningen för målar 2017 för att kunna bedömas som uppfyllt. Med start 2014 har mätningar av Biologisk mångfald genomförts i Danderyd i treårscykler mellan växter, fåglar och fjärilar årsvis. År 2017 gjordes en artinventering av växter för jämförelse med 2014.

Inriktningsmål: Giftfri miljö

4.4.2.2 Resultatmål: Driftentreprenören ska använda miljövänliga metoder

Bedömning utfall

 Målet är uppfyllt

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Minska drivmedelsförbrukning (liter diesel)	0%	0%	3%	4%	4%

Inga fordon nyttjar diesel, nytt mål kan därför vara aktuellt.

4.4.2.3 (5.6.3 Mprg) Resultatmål: Kommunen ska aktivt delta i skräpplockardagar

Bedömning utfall

 Målet är uppfyllt

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Antal deltagare vid skräpplockardagar		3 925	4 000	4 100	4 200

Målet för 2017 uppnåddes inte, ytterligare arbete behövs för att klara målar 2018.

4.5 Utmaningar inför framtiden

Beroende på vilken exploateringstakt kommunen väljer de kommande åren kan stort behov av verksamhetsområdets resurser behövas, främst landskapsarkitekt men även parkingenjörer och ekologer till viss del. Utvecklingen behöver bevakas tillsammans med Plan- och exploateringskontoret för att säkerställa att kompetens och resurser finns på avdelningen och att behov av nyrekrytering identifieras i tidigt skede för att kunna synkas med budgetplanering.

En stor utmaning är att minska och på sikt helt stoppa den annektering av kommunens mark och olaga trädfällning eller trädåverkan som pågår runt om i kommunen. Det försvårar kommunens planering för skötselarbeten och kan även på sikt påverka den strategiska naturvården med inriktning på biologisk mångfald.

Det är av stor vikt att arbeta strategiskt och långsiktigt med skötsel av markytor inom park- och naturområden. Det är av vikt att samordna sig med andra verksamheter om möjligheter, nytta och behov av att arbeta med grönstruktur och biologisk mångfald vid både mindre åtgärder som större exploateringar.

Kommunen kommer att behöva genomföra åtgärder inom vattenplanering till följd av de större kraven som ställs genom Åtgärdsprogrammet Norra Östersjön som nu har fastställts.

5 Hamn

5.1 Inledning

Hamnverksamheten ligger under tekniska kontorets anläggningsavdelning. På anläggningsavdelningen arbetar tolv personer. En medarbetare arbetar viss tid med drift och underhåll av kommunens 31 objekt inom hamnverksamheten. En projektledare arbetar med genomförande av större investeringsprojekt inom flera verksamheter till exempel kajrenoveringar. Under år 2018 kommer fortsatt genomförande och planering för åtgärder av de tekniskt uttjänade kajerna att fortsätta. Med start 2017 och slutförande andra halvan av 2018 renoveras kajen vid Samsövik. När kajen vid Samsövik är klar planeras kajsträckan vid Ranängen att renoveras.

5.2 Periodens resultat

5.2.1 Driftredovisning

(mnkr)	Budget	Bokslut	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	1,8	2,2	0,4
Verksamhetens kostnader	4,7	4,4	0,3
Nettokostnader	-2,9	-2,2	0,7

Avvikelsen från nettokostnaderna på 0,7 mnkr är ett positivt resultat pga. högre intäkter från arrenden och lägre utgifter under året.

5.2.2 Investeringsredovisning

(mnkr)	Budget	Bokslut	Avvikelse
Kostnader	30,2	50,9	-20,7
Nettokostnader	30,2	50,9	-20,7

Avvikelsen på 20,7 mnkr var enligt prognos och 20 mnkr flyttades till 2018 för att följa projekt Samsövikens betalplan som sträcker sig till hösten 2018.

5.3 Viktiga händelser i verksamheten

Under perioden har det varit viss personalomsättning. Under interimperioden fram till tillträddande av ny hamnförvaltare har fokus lagts på underhåll. Extern resurs har anlåtats för att driva investeringsprojekten.

Kontoret har påbörjat utredning av debitering av kapitalkostnader avseende pontoninvesteringar.

Ny mastbrygga på Stocksunds hamnplan påbörjades och byggdes klar med nyrenoverad motor- och mastkran.

Samsövikens kajupprustning påbörjades under sommaren och håller god takt. Geologin under vattnet har varit sämre än beräknat och det har behövts extra förstärkning med att dubba fast spontningen med stålplåtar i berget.

5.4 Redovisning av mål (helår)

5.4.1 Inriktningsmål: God bebyggd miljö

5.4.1.1 Resultatmål: Renovera kajer så önskad funktion vidmakthålls över tid

Bedömning utfall

 Målet är delvis uppfyllt

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Antal renoverade kajer	1	0	1	1	1

Samsövikens påbörjades 2017 och färdigställs 2018. Det är mycket svårt att uppnå en kaj per år när kajprojekten är i storlek av typ Samsövikens och Framnäsvikens.

5.4.2 Inriktningsmål: Giffri miljö

5.4.2.1 (5.4.2 Mprg) Resultatmål: Vid upphandling av varor, tjänster och entreprenader ska miljökrav ställas i enlighet med Upphandlingsmyndighetens avancerade nivå

Bedömning utfall

 Målet är uppfyllt

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Andel genomförda upphandlingar för renovering kajer där miljökrav i enlighet med Upphandlingsmyndighetens avancerade nivå ställts (%)		100	100	100	100

5.5 Utmaningar inför framtiden

Flertalet kajer är i dåligt skick och tekniskt utdömda. En stor utmaning är att göra åtgärder i rätt tid och på rätt sätt för en framtida lång livslängd.

Beroende på vilken exploateringstakt kommunen väljer de kommande åren kan detta påverka verksamhetsområdet. Anläggningsavdelningens projektledare är en nyckelperson för upprustningen av kajerna i kommunen. Denna resurs lägger redan idag mycket tid på projekt så som Mörby centrum och kan komma att behöva lägga mer tid på exempelvis gatu- och torgupprustningar kopplade till framtida exploateringsprojekt. Resursplanering behöver samordnas med plan- och exploateringsavdelningen för att i god tid kunna identifiera behov av rekrytering av ytterligare resurser.

Kajerna vid Fyrstigen, del av Germaniaviken och Framnäsaviken är åtgärdade. Reinvestering av kajen vid Samsöviken pågår med färdigställande andra halvan av 2018.

Båtklubbarna har många i kö för en båtplats. En utmaning är att få ut nya pontoner för tillskapande av fler båtplatser runt om i kommunen.

6 Energi och klimat

6.1 Inledning

Energi- och klimatverksamheten ansvarar för ett kommunövergripande strategiskt arbete inom energieffektivisering, energi- och klimatrådgivning samt klimatanpassning. Genom framtagande och ajourhållande av styrande dokument, initiering och genomförande av aktiviteter och spridande av den kunskap och erfarenhet som verksamheten besitter säkerställer verksamheten att Danderyds kommun också i fortsättningen ligger i framkant i dessa frågor. Att begränsa klimatpåverkan och effekterna av klimatförändringarna tillhör vår tids stora utmaningar. Omfattande åtgärder i samhället kommer att krävas för att nå de långsiktiga klimatmålen och hantera effekterna av klimatförändringarna. Under 2017 har arbetet framförallt fokuserats på att implementera åtgärderna i handlingsplanen i klimat- och energistrategin och reseriktlinjer för interna resor för tjänstemän på Danderyds kommun. Kommunen har också deltagit i projektet Fixa laddplats som riktar sig till bostadsrättsföreningar och insatsprojektet solel på villatak.

6.2 Periodens resultat

6.2.1 Driftredovisning

(mnkr)	Budget	Bokslut	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	0,3	0,3	0,0
Verksamhetens kostnader	1,3	1,6	-0,3
Nettokostnader	-1,0	-1,3	-0,3

Avvikelsen på 0,3 mnkr beror till största delen på att insatsprojektet, solel på villatak, har krävt mer kostnader i form av konsulter än beräknat. Energimyndigheten meddelade att kommunen skulle delta i detta för verksamheten obligatoriska projekt efter att budgeten gjorts.

6.3 Viktiga händelser i verksamheten

Energieffektivisering:

Under 2017 har reseriktlinjer för resor i tjänsten beslutats.

Kommunen har under 2017 fått bidrag från Klimatklivet för två laddstationer och fyra uttag på Djursholms slott. Dessa laddstationer kommer att användas av besökare, bilpoolsbilar och vaktmästarbil.

Arbetet har påbörjats med att handla upp en leverantör av förmånscykel för anställda i Danderyds kommun. Denna förmån kommer att implementeras i kommunorganisationen under våren 2018.

Energi- och klimatrådgivningen:

Två aktivitetsdagar med fokus på cykling har anordnats för att uppmuntra hållbart resande, en i maj med och en i september på Djursholms torg i samband med Djursholm by night.

Under 2017 utfördes åtta rådgivningar till bostadsrättsföreningar, en rådgivning till samfällighetsförening och två rådgivningar till företag i kommunen.

Kommunen har deltagit i informations- och inspirationsprojektet ”Fixa laddplats” som riktar sig

till bostadsrättsföreningar. tolv välbesökta seminarier har genomförts i Stockholmsområdet varav ett i Danderyds gymnasium den 26:e september.

Danderyds kommun har deltagit i insatsprojekt solet på villatak tillsammans med fem andra kommuner i Stockholm nordost. Bland annat har fyra seminarier om solenergi genomförts och tio kommuninvånare har fått fördjupad rådgivning om solceller på deras fastighet.

Klimatanpassning:

Uppföljning av åtgärderna i klimat- och sårbarhetsanalysen har genomförts under 2017.

Danderyds kommun kom på plats 6 bland Sveriges kommuner i IVL Svenska Miljöinstitutet och Svensk Försäkrings kartläggning över kommunernas arbete med klimatanpassning.

6.4 Redovisning av mål (helår)

6.4.1 Inriktningsmål: Frisk luft

6.4.1.1 Resultatmål: Kommunens utsläpp av växthusgaser minskar med 20 procent till år 2020 per invånare med 2009 som basår

Bedömning utfall

▬ Bedömning av måluppfyllelse ej gjord

Kommentar

Detta resultatmål går inte att följa upp då statistik från SCB för 2017 kommer att publiceras först under 2019.

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Förändring av växthusgasutsläpp per invånare.				-2%	-2%

6.4.1.2 Resultatmål: Energianvändningen i kommunägda byggnader ska årligen minska minst med tre procent

Bedömning utfall

● Målet är uppfyllt

Kommentar

Detta resultatmål gäller för kommunens samtliga lokaler inklusive kultur och fritid.

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Förändring av energianvändning kommunala byggnader		-3%	-3%	-3%	-3%

6.4.1.3 Resultatmål: År 2020 är 25 procent av energianvändningen inom transportsektorn förnybar

Bedömning utfall

 Målet är uppfyllt

Kommentar

Den höga utbyggnadstakt av laddstolpar kommer inte att fortgå under 2018 och 2019 då behovet av laddinfrastruktur till stor del anses tillgodosett.

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Antal tillkommande laddstolpar.	4	14	8	2	2

6.4.1.4 Resultatmål: Danderyds kommun som organisation är fossilbränsleoberoende år 2020

Bedömning utfall

 Målet är uppfyllt

Kommentar

Minskning av fossilbränsle går enligt plan. Det är dock viktigt att arbetet mot en fossilbränsleoberoende verksamhet fortsätter och att alla beslut som fattas i kommunen säkerställer att målet kan uppnås.

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Minskning av energianvändning fossila bränslen MWh jämfört med 2015		33%	30%	50%	80%

6.4.1.5 Resultatmål: Kommunanställda ska uppmanas att välja miljövänliga transportmedel inom tjänsten och vid arbetspendling.

Bedömning utfall

 Bedömning av måluppfyllelse ej gjord

Kommentar

Detta mål kommer att följas upp under 2018 då resevaneundersökning kommer att utföras under hösten.

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Andel som åker kollektivt, cyklar eller går			45%		

6.5 Utmaningar inför framtiden

Energi- och klimatverksamheten står inför en rad utmaningar inför framtiden. Arbetet med att implementera åtgärderna i handlingsplanen för klimat- och energistrategin för kommunens verksamhet och bland de som bor och verkar i kommunen kommer att fortgå under 2018. Det är en utmaning att få alla verksamheter att följa de mål om upphandling som finns för att erhålla en fossilbränsleoberoende kommunorganisation 2020.

Statistik visar att klimatutsläpp inom nationens gränser minskar. Dock är utsläpp från konsumtion oförändrat från 1990 års värden och motsvarar cirka 11 ton koldioxid per invånare. Enligt Naturvårdsverket måste de konsumtionsbaserade utsläppen minska till mellan 1–2 ton per person för att uppnå en hållbar nivå.

Under 2014 påbörjades ett arbete med att begränsa växtgasutsläppen från kommunanställdas tjänsteresor och arbetspendling. Till hjälp för detta arbete utfördes en CERO-analys och en handlingsplan togs fram. Under 2017 har reseriktlinjer beslutats och en upphandling av leverantör av förmånscykel påbörjats. Det är viktigt att tillräckligt med resurser erhålls för att implementera reseriktlinjer och förmånscykel får att få gensvar i kommunorganisationen.

Kommunen står inför en förändrad exploatering och i det arbetet är det viktigt att klimatanpassningsaspekter övervägs och behandlas.